

ಈ ಸಂಚಿಕೆ

ಇದು ನಮ್ಮ
ಗ್ರಾಮೀಣ
ಭಾರತ!

ಮುಳ್ಳೇಹಣ್ಣು
ಶಿವಾನಂದ
ಕಳವೆ ಅಂಕಣ

ಪೂಗ ವೃಕ್ಷ
ಪತನ
ಪುರಾಣ

ದೇಸಿ
ಅನುಭವ
ಭಂಡಾರ
ವಿಠಲರಾಯರು

ಸಂಪುಟ: 1 ಸಂಚಿಕೆ: 2
ನವೆಂಬರ್, 2009

ಸಂಪಾದಕರು: ಅಡ್ಡೂರು ಕೃಷ್ಣರಾವ್

ಕೃಷಿ ಸಂಪದ ತಂಡ:
ಶಿವಾನಂದ ಕಳವೆ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹೊಸಪಾಳ್ಯ
ಚಾಮರಾಜ ಸವಡಿ, ಭೂಷಣ್ ಮಿಡಿಗೇಷಿ, ಕೆ ಶಾಮ ಭಟ್
ಶಾಮ ಕಪ್ಪಪ, ವಸಂತ ಕಚೆ

ಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ:
ಅಪಾರ

ಸಂಪರ್ಕ:
krushi@sampada.net
ದೂರವಾಣಿ: 080-32900111
ಸಮುದಾಯ: <http://krushi.sampada.net>

'ಕೃಷಿ ಸಂಪದ' - 'ಸಂಪದ'ದ ಒಂದು ಯೋಜನೆ.

krushi@sampada.net

ಚಿತ್ರ: ಸುಮ ಅಡ್ಡೂರ್

ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ

‘ಕೃ’ರುಣೆಯಿಲ್ಲ ಈ ವರುಣನಿಗೆ, “ವರುಣಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿ”, “ಇದು ಮಳೆಯಲ್ಲ, ಜಲಪ್ರಳಯ”, “ಜಲಚಾಪೆ”, “ಈಗ ನೆರವಿನ ನೆರೆ”, “ತಗ್ಗಿದ ಮಳೆ, ನಿಲ್ಲದ ಸಾವು-ನೋವು” -ಇವೆಲ್ಲ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009ರ ಮೊದಲ ವಾರದ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖಪುಟದ ತಲೆಬರಹಗಳು.

ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನುಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ವಿಷಾದ-ಮಹಾಪೂರದಂತೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಕಷ್ಟನಷ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳು: ಸತ್ತವರು 226. ಹಾನಿಯಾದ ಮನೆಗಳು 5,26,022. ಒಟ್ಟು 4,292 ಹಳ್ಳಿಗಳು ನೆರೆಬಾಧಿತ. ಸರ್ಕಾರದ 1,722 ಪರಿಹಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ವಸಿತರು 6,91,772.

ನೆರೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯಿಂದ ರೂಪಾಯಿ 700 ಕೋಟಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ಕಾರ 219

ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡಲಿದೆ. 75,000 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ, ನೆರೆಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ಬಳಿಕ 10.10.2009ರಂದು ರೂಪಾಯಿ 1,000 ಕೋಟಿ ನೆರವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಇನ್ನೂ ರೂಪಾಯಿ 2,000 ಕೋಟಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು ಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿ ನೆರೆ ಪರಿಹಾರದ ನೆರವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಓದುವಾಗ, ಹಿರಿಯ ಪತ್ರಕರ್ತ ಪಿ. ಸಾಯಿನಾಥ್ ಬರೆದ “ಎವರಿವನ್ ಲವ್ಸ್ ಎ ಗುಡ್ ಡ್ರೌಟ್” ಪುಸ್ತಕದ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲದಲ್ಲಿ 20,000 ಕಿಮೀ ಸಂಚರಿಸಿ, ಗ್ರಾಮ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬ ಮಟ್ಟದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕ ಅದು.

...ಮುಂದಿನ ಪುಟಕ್ಕೆ

ಲೇಖನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳು ಅಯಾ ಲೇಖಕರದ್ದು. ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಕೃಷಿ ಸಂಪದ ಇ-ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಂಟೆಂಟ್ Creative Commons Attribution Share Alike ಲೈಸೆನ್ಸಿನಡಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ. ‘ಕೃಷಿಸಂಪದ’ದಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು. ಲೇಖನ ಮತ್ತು ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬಹುದು. ‘ಕೃಷಿ ಸಂಪದ’ ಆನ್ಲೈನ್ ಸಮುದಾಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯ ಬರಹಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ.

ಇದು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತ!

ಈ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡುವವರಿಲ್ಲ

ಮೊಹರ್ ಸಿಂಗ್‌ಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡಿರು. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಮದುವೆ ಆದದ್ದು 16ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಅನಂತರ 20ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಮದುವೆಯಾದ- ಯುವಕನೊಬ್ಬ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಗೊಳ್ಳೆಂದು ನಕ್ಕರು.

ಮೊಹರ್ ಸಿಂಗ್ ರೋಷದಿಂದ ಕಿರುಚಿದ, "ಹೌದಾದು, ಮದುವೆಯಾಗಲು ನನಗೆ ಹೆಣ್ಣೇ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ರಸ್ತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನೀಗ ಹೇಳ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ನಿನಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಗೋದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳನ್ನ ಗೇಲಿ ಮಾಡೋದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು." ಉಕ್ಕಿ ಬಂದ ಕಿಮ್ಮು ಅವನ ಆವೇಶದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಬ್ರೇಕ್ ಹಾಕಿತು.

ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು ಮೊಹರ್ ಸಿಂಗನ ಹೆಗಲು ತಟ್ಟಿ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದರು. ಕೋಪ ತಣಿದಾಗ ಆತ ತನ್ನ ಮಾತುಗಳಿಗಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿದ. ವಾತಾವರಣ ತಿಳಿಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾರೋ ಹಿಂದಿ ಸಿನೆಮಾದ ಹಾಡೊಂದರ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಗುಣಗುಣಿಸಿದ. ಆದರೆ ಅಂದು ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಕಹಿ ತುಂಬಿತ್ತು.

ಅದು ಬರ್ರಾನ್ ಕಾಲಾ ಹಳ್ಳಿ, ಬಿಹಾರದ ಬಬುವಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೈಮೂರ್ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲಪಲು ಮೂರು ತಾಸು ಗುಡ್ಡಬೆಟ್ಟಗಳ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಅನಂತರ 5 ಕಿಮೀ ದೂರ ಕಾಡಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು.

ಮೊಹರ್ ಸಿಂಗನಿಗೆ 75 ವರುಷ ವಯಸ್ಸು.

ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 70 ವರುಷ ದಾಟಿದ 110 ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮದುವೆಯಾಗದೆ ಇರಲು ಒಂದೇ ಕಾರಣ.....

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮುದುಕ ಬಸುದೇವ ಸಿಂಗನಿಗೆ 60 ವರುಷ. ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 70 ವರುಷ ದಾಟಿದ ಇಂತಹ 110 ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮದುವೆಯಾಗದೆ ಉಳಿಯಲು ಒಂದೇ ಕಾರಣ: ಈ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೊಹರ್ ಸಿಂಗ್ ಹತಾಶೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, "ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆಂಟಿಲ್ಲ, ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇಲ್ಲ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಬೇಸಿಗೆ ಬಂತೆಂದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಯಾರೋ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸೋದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಅದೇ

ಕೊನೆ. ಮತ್ತೇನೂ ಆಗೋದಿಲ್ಲ."

ರಾಂಪ್ರಸಾದ್ (65 ವರುಷ) ಅಲ್ಲಿನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ. ಕಾರಿರುಳಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ಹಾದಿಗನಿಗೆ ಮನೆಬೆಳಕು ಕಂಡಂತೆ ಅವನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲೊಂದು ಮಿನುಗು, ಮಾತಿನಲ್ಲೊಂದು ಆಶೆಯ ಮಿಂಚು. "ಬೇಗನೇ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗ್ತದೆ. ನಾವು ಬೆಟ್ಟ ಕಡಿದು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೊಂದು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ - ಇನ್ನಾದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಯುವಕರು ಮದುವೆಯಾಗಲಿ ಮತ್ತು ರೋಗ ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿದವರನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿ ಎಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ."

ಬರ್ರಾನ್ ಕಾಲಾ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಆಕ್ರೋಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ರಸ್ತೆಯ ವಿಷಯ. ಕೈಮೂರ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜ ಪಕ್ಷದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ಗೆದ್ದು ಶಾಸಕರಾದವರು ರಾಮಚಂದ್ರ ಯಾದವ್. ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮದುವೆಯಾಗದೆ ಉಳಿಯಲು ಒಂದೇ ಕಾರಣ: ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಆಶ್ವಾಸನೆ: 3,000 ಜನರಿರುವ ಈ ಹಳ್ಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಿ ಹೊರಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಒದಗಿಸುವ ತನಕ ತಾನು ಮದುವೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ಹಳ್ಳಿಯ ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನ ರಾಂ ದಯಾಳ್ ಸಿಂಗ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, "ಆದರೆ ಈ ಎಂಎಲ್‌ಎ ತನ್ನ ಮಾತು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಲಿ ಗೆದ್ದು ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಆತ ಮದುವೆಯಾದ. ನಾವು ಆತನ ಚುನಾವಣೆಗಾಗಿ ಮುಂಜಾನೆಯಿಂದ ಮುಸ್ಸಂಜೆ ತನಕ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟ. ನಾವು

ಯಾರೂ ಅವನ ಮದುವೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ."

ಹಳ್ಳಿಗರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಯುವಕನೊಬ್ಬ ಕಿರುಚಿದ, "ಎಂಎಲ್‌ಎಯ ಮಗನೂ ನಮ್ಮ ಹಾಗೇ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಗದೆ ಅನುಭವಿಸಲಿ.' 'ಹಾಗೆಲ್ಲ ಅನ್ನಬೇಡ' ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದ ರಾಂ ಪ್ರಸಾದ್.

ತಮ್ಮ ಎಂಎಲ್‌ಎ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪಿದ್ದರಿಂದ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಹಳ್ಳಿಗರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸಭೆ ನಡೆಸಿದರು. ಕಲ್ಲುಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ತಾವೇ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಜನವರಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2009ರ ತನಕ ಅವರು ರಸ್ತೆಗಾಗಿ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಒಡೆದು, ಮಣ್ಣು ಸಮತಟ್ಟು ಮಾಡಿದರು. "4 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದವರೆಗೆ ನೆಲ ಲೆವೆಲ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ಗೆಲುವಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ರಾಂ ದಯಾಳ್. ಅದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೇಳಿದ ಮಾತು, "ಈಗ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ನಮ್ಮ ಶತ್ರುವಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ರಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೆದರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ, ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾಮಗಾರಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂತೆ. ನಾವು 12 ಜನರ ವಿರುದ್ಧ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಎಫ್‌ಐಆರ್ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದೆ."

ಕೈಮೂರಿನ ವಲಯ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯ ಅಂಬೋಣಾ ಹೀಗಿದೆ, "ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಸುಸ್ತೀಂ ಕೋರ್ಟ್

ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ." ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು - ಇವೆಲ್ಲ ಇರೋದು ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೋ? ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೇ ಆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಯಾಕೆ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಬಾರದು?

ಇದೆಲ್ಲ ಗೋಜಲಿನಲ್ಲಿ ಕೈಮೂರಿನ ಎಂಎಲ್‌ಎ ಅವರ ನಿಲುವು ಏನು? "ನಾನು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಕಳಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ನಡುವೆ ನನ್ನ ತಂದೆ ನನ್ನ ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದರು." ಇದನ್ನು ನಂಬಲು ಬರ್ರಾನ್ ಕಾಲಾದ ಹಳ್ಳಿಗರು ತಯಾರಿಲ್ಲ. "ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಈ ಬೆಟ್ಟ ಇಳಿದು ಹೋಗುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೇನು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಡುವಾಗ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರ ಬೇಕು. ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ತಪ್ಪಿದರೂ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಸಾಯಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲ ಎಂಎಲ್‌ಎಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ" ಎಂಬುದು ಹಳ್ಳಿಗರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.

ರಾಂ ಪ್ರಸಾದ್ ವಿಶ್ವಾಸದ ನಗು ಸೂಸುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, "ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ನಾವೇ ಬದಲಾಯಿಸ್ತೇವೆ. ಹನುಮಂತನಂತೆ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ರಸ್ತೆ ಮಾಡ್ತೇವೆ."

ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗರ ನಂಬಿಕೆಗೆ ನಮೋ! -**ಕೃಷ್ಣ ರಾವ್**

ಉಷ್ಣತಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಪರಿಣಾಮ

ಓಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಉಷ್ಣತಾವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಇದೇನಿದು? ಅದರ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದ ನೀರಿನ ಜಲರಾಶಿ ವಿಪರೀತ ತಂಪಾಗಿ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದ ಜಲರಾಶಿ ಭಾರೀ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಇದ್ದಾಗ, ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲೊಂದು ಅನಾಹುತ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತದೆ - ಅದನ್ನೇ ಐಓಡಿ (ಇಂಡಿಯನ್ ಓಷನ್ ಡೈಪೋಲ್) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಉಷ್ಣತಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದಾಗಿ ಮಾರುತಗಳು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ. (ಅಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾರುತ ಬೀಸುವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ) ಭಾರತದ ಉಪಖಂಡದ ಮೇಲೆ ಮೋಡಗಳು ದಟ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮಾರುತಗಳ ವೇಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇದರ ದೂರಗಾಮಿ

ಪರಣಾಮಗಳು: ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನೆರೆಹಾವಳಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು ಐಓಡಿ.

ಇದನ್ನು 1999ರಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದ ಭಾರತೀಯ ಪರಿಣತರ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯ ಡಾ. ಪಿ. ಎನ್. ವಿನಯ ಚಂದ್ರನ್. ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ "ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಸಾಗರ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಕೇಂದ್ರ"ದಲ್ಲಿ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್. ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದು, ಐಓಡಿಯ ಕಾರಣಗಳೇನು ಮತ್ತು ಇದರ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಪಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಶೋಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

ಐಓಡಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅನಾಹುತಗಳು ನಡೆದದ್ದು 1997, 2006 ಮತ್ತು 2008ರಲ್ಲಿ. "ಇದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಐಓಡಿ ಅನಾಹುತಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವಿನಯಚಂದ್ರನ್. ಈ ವಿಚಿತ್ರದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕು; ಆಗ ಮಾತ್ರ ಅದು ಯಾವಾಗ ಘಟಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ ಅವರು. ಇದರ ರಹಸ್ಯ ಭೇದಿಸಲು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ಬಿರುಗಾಳಿ ಮತ್ತು ನೆರೆಹಾವಳಿ ಬಗ್ಗೆ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ನೀಡಿ, ಸಾವಿರಾರು ಜೀವ ಉಳಿಸಬಹುದು.

"ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಗರದ ನಕ್ಷೆ ರಚಿಸಿ,

ಸಾಗರದ ಅಂತರಾಳ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ ವಿನಯಚಂದ್ರನ್. ಗೋವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಗರ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಅವರು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ. ವಿನಯಚಂದ್ರನ್ ಮತ್ತು ಅವರ ತಂಡದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು "ಮಾದರಿ ರಚನಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ"ವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಶೋಧಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸು-ತ್ತಿದ್ದಾರೆ: ಸಮುದ್ರದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಫೈಟೋಪ್ಲಾಂಕ್ಟನ್ ಎಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಾಗರಸಸ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ. "ಸಾಗರದ ನೀರಿನ ಬಣ್ಣಗಳ ಉಪಗ್ರಹ-ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿೀಕ್ಷಿಸಿ, ಫೈಟೋಪ್ಲಾಂಕ್ಟನ್

ಎಲ್ಲಿ ಅರಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪತ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ ವಿನಯಚಂದ್ರನ್. ಇದರ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಲಾಭವೇನು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವರ ಉತ್ತರ: ಜಾಸ್ತಿ ಮೀನುಗಳು ಎಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ಮೀನುಗಾರರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮೀನುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಜಾಸ್ತಿ-ಯಾಗುವುದು ಈಶಾನ್ಯ ಮಳೆಮಾರುತಗಳು ಬೀಸುವಾಗ. ಕೇರಳದ ವಿನಯಚಂದ್ರನ್ ಅವರ ಸಾಗರದ ನಂಟು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ಸಾಗರದ ಉಷ್ಣತಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಅವರ ಕನಸು ನನಸಾಗಲಿ.

-**ಕೆ ಆರ್ ಅಡ್ಕೂರ್**

ಚೊಚ್ಚಲ ಸಂಚಿಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಸಂಭ್ರಮದ ಕ್ಷಣಗಳು
ಚಿತ್ರಗಳು:
ಕೆ ಎಸ್ ರಾಜಾರಾಂ

ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಡಗರ

ನಮ್ಮ ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಂವಹನದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಇ-ಮ್ಯಾಗಜೀನ್‌ಗಳು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬಲ್ಲವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕೃಷಿ ಇ-ಮ್ಯಾಗಜೀನ್ 'ಕೃಷಿ ಸಂಪದ'ವನ್ನು ಇಂದು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಿಸರ ಬರಹಗಾರ ನಾಗೇಶ್ ಹೆಗಡೆ ಅವರು ಕಂಪ್ಯೂಟರಿನ ಸ್ವಿಚ್ ಬಿತ್ತಿ ಪರದೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪುಟ ಬೆಳಗಿ "ಕೃಷಿ ಸಂಪದ" ಇ-ಮ್ಯಾಗಜೀನನ್ನು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರು.

ನಲವತ್ತು ವರುಷಗಳ ಮುಂಚೆ ಅಮೆರಿಕದ ಗಗನ ಯಾತ್ರಿಗಳು ಚಂದ್ರನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟರು. ಮಾನವನೊಬ್ಬ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಮನುಕುಲದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಪಯಣದ ಪರ್ವತ ಹೆಜ್ಜೆ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಭೂಲೋಕದ ಜನರೆಲ್ಲ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದ್ದರು.

ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯುಎಸ್‌ಎ ಮಿಲಿಟರಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತ್ತು - ರಷ್ಯಾ ದೇಶದಿಂದ ಪರಮಾಣು ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿ ನಡೆದರೆ, ಅಮೆರಿಕ ಸರ್ಕಾರ, ಸೇನಾಪಡೆಗಳು ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಗಾಧ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಅದಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟರು. ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ನಾಶವಾದರೂ ಉಳಿದ ಮೂರು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಆರ್ಪಾನ್‌ಟ್ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದುವೇ ಮುಂದೆ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಆಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಇಂದು ಕನ್ನಡದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಸಂಭ್ರಮ. ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣರಂಗಗಳ ಅಗಾಧ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡುವ ಮಹಾತ್ಮಾಕಾಂಕ್ಷಿಯ "ಕೃಷಿ ಸಂಪದ" ಯೋಜನೆ ಅನಾವರಣಗೊಂಡದ್ದು ನಾವೆಲ್ಲ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಎಂದು ನಾಗೇಶ್ ಹೆಗಡೆ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಸಾವಿರಾರು ಕನ್ನಡ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಸಮುದಾಯ "ಸಂಪದ". ಇದರದೇ ಒಂದು ಭಾಗವಾದ ಕೃಷಿ ಸಂಪದದ ಹೊಸದೊಂದು ಯೋಜನೆ "ಕೃಷಿ ಸಂಪದ" ಎಂಬ ಇ-ಮ್ಯಾಗಜೀನ್. ಇದು "ಕ್ರಿಯೇಟಿವ್ ಕಾಮನ್ಸ್" ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಥಮ ಕನ್ನಡದ ಇ-ಮ್ಯಾಗಜೀನ್. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಬರಹಗಳನ್ನು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ "ಇದ್ದದ್ದು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ" ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಲಾಭರಹಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮರುಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಆಸಕ್ತರಿಗೆ ಹಂಚಬಹುದು ಎಂದು "ಸಂಪದ" ತಂಡದ ಪರವಾಗಿ ಹರಿಪ್ರಸಾದ್ ನಾಡಿಗ್ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ "ಕೃಷಿ ಸಂಪದ"ದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಅಡ್ಡೂರು ಕೃಷ್ಣರಾವ್, ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿಯಿರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವೇದಿಕೆ ಒದಗಿಸಲು ಇ-ಮ್ಯಾಗಜೀನ್ ಅನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ "ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞರ ಸಂಸ್ಥೆ"ಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. "ಕೃಷಿ ಸಂಪದ" ಬಿಡುಗಡೆಯ ಬಳಿಕ ಜರುಗಿದ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಚುರುಕಿನ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಜರುಗಿತು.

— ಓಂ ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ಎಚ್ ಎಲ್

ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಮನದುಂಬಿದ ಸ್ವಾಗತ

ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಇ-ಪತ್ರಿಕೆ ನಮ್ಮದು. 21 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009ರಂದು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಮೂಲಕ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡವರು 12,177 ಓದುಗರು.

'ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಭಟ್ ಅವರು, 27-9-2009ರಂದೇ ತಮ್ಮ ಜನಪ್ರಿಯ ಅಂಕಣ "ಜನಗಳ ಮನ"ದಲ್ಲಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದು ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. "ಉದಯವಾಣಿ" ಪತ್ರಿಕೆ(ಬೆಂಗಳೂರು)ಯ ಕೃಷಿ ಪುರವಣಿಯಲ್ಲಿ (5-10-2009) ಮತ್ತು "ಕಾರ್ಮ್ ನ್ಯೂಸ್ ಲೆಟರ್"ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

"ಕೃಷಿ ಸಂಪದ"ದ ನೂರಾರು ಓದುಗರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಂತೂ ಜನಮನಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಭಾವಪೂರ್ಣ ವಂದನೆಗಳು. ಇವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನ ನಮ್ಮದು. -ಸಂ

ಚಿಂದದ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಕೊಡಿ

ಫೋಟೋ: ಶ್ರೀಪಡೆ

ಈ ಫೋಟೋಕ್ಕೆ ಐದು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಚಿಂದದ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಕೊಡಿ. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಐದು ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು, ಅವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಫೋಟೋಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದದ್ದು: "ಬಾಯಾರಿದವರಿಗೆ ನೀರೇ ಅಮೃತ" - ಮೋಹನ್ ಕುಮಾರ್

ಗಂಗಾವತಿ ತಾಲೂಕಿನ ಆನೆಗೊಂದಿಯ
ರೈತರು ಇಟ್ಟ ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ

ಸರಳ ವಿಧಾನ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಾಭ

ವಿಲ್ಲೇ ಕೇಳಿದ, ನೋಡಿದ
ವಿಷಯಗಳು ಖಂಡಿತ ಪ್ರಭಾವ
ಬೀರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆ ಗಂಗಾ
ವತಿ ತಾಲೂಕಿನ ಆನೆಗೊಂದಿ ರೈತರೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ರೈತರನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಸಲು ಕೆಲಸ
ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಲೀಸಾ (ಎಲ್.ಇ.ಐ.ಎಸ್.ಎ.
-ಲೀ ಎಕ್ಸಟರ್ನಲ್ ಇನ್‌ಪುಟ್ ಅಂಡ್
ಸಸ್ಟೇನೇಬಲ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್) ಹಾಗೂ ಎ.ಎಂ.ಇ.
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಗಳು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ
ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದವು. ಸ್ವಸಹಾಯ
ಸಂಘಗಳನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿ, ಸರಳ
ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ರೈತರ
ನಡುವೆ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವುದು ಅವುಗಳ

ಉದ್ದೇಶ. ಭೂಮಿಗೆ ಒಳಸುರಿತಗಳನ್ನು
ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ
ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಕೊಪ್ಪಳ
ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆನೆಗೊಂದಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ
ಶುರುವಾಯ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದ್ದ
ಸರಳ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ರೈತರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ
ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಯ್ತು.

ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ ಫಲಿತಾಂಶ
ಕಾಣಿಸತೊಡಗಿತು. ಲೀಸಾ- ಎ.ಎಂ.ಇ.
ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ, 18 ಜನ ರೈತರು ತಮ್ಮ 15
ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನೈಸರ್ಗಿಕ
ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು.
27 ಜನ ರೈತರು ಸುಮಾರು 200 ಎಕರೆ

ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಮಟ್ಟಿನ ರಾಸಾಯನಿಕ
ಗೊಬ್ಬರ ಬಳಸಿದರೂ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು
ಸಿಂಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೆ ಜನ 300
ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಟನಾಶಕಗಳ
ಬಳಕೆಯನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಸಿಂಪರಣೆಗೆ
ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದರು. ಮುಂಚೆ ಈ ಪ್ರಮಾಣ
ಆರಂಭವಿತ್ತು. ಸುಮಾರು 100 ಜನ ರೈತರು
ತಮ್ಮ 500 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ
ಯಾವುದೇ ಚೋದಕಗಳನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ.

ಇಡೀ ಯೋಜನೆಯ ಸರಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ
ಹೀಗಿದೆ: ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದ
ಸುಮಾರು 215 ರೈತರು, ಒಟ್ಟು 1,015 ಎಕರೆ
ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಒಳಸುರಿತವನ್ನು

ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದರು. ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚು
ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಇಷ್ಟೊಂದು ರೈತರು
ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯಿಸಿದಾಗಿದ್ದೇ
ವಿಶೇಷ.

ಒಂದು ಬೆಳೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಐದರಿಂದ
ಆರು ಬಾರಿ ಕೀಟನಾಶಕ ಸಿಂಪರಣೆ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರೈತರು, ಅದನ್ನು ಕೇವಲ
ಒಂದೆರಡು ಸುತ್ತುಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ,
ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 1,000 ರೂಪಾಯಿ
ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಜೊತೆಗೆ
ಬತ್ತದ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ ಮೌಲ್ಯ 400
ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅಂದರೆ,
ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯತ್ತ ಇಟ್ಟ ಒಂದು

ಸರಳ ಹೆಜ್ಜೆ ರೈತನಿಗೆ ಎಕರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ 1,400
ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉಳಿತಾಯ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು.
ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಭೂಮಿಗೆ ಅದರ ಹತ್ತುಪಟ್ಟು
ಹೆಚ್ಚು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿತು.

ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಪುಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದ
ಸೀಮಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ರೈತರು, ಒಂದು ಬೆಳೆ
ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪರಿವರ್ತನೆ
ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ,
ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಇದರ
ಪರಿಣಾಮ ಹೇಗಿರಬಹುದು? ನೀವೇ
ಯೋಚಿಸಿ!

-ಚಾಮರಾಜ ಸವಡಿ

ಹಳ್ಳಿ ನೋಟ

ಚಿತ್ರಗಳು:
ಹರೀಶ್ ಹಳೇಮನೆ

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಚಂದದ ಇ-ಪತ್ರಿಕೆ

ಮೊನ್ನೆ ವೆಬ್‌ಸೈಟಿನಿಂದ ವೆಬ್‌ಸೈಟಿಗೆ ಜೇಕುತ್ತಿದ್ದಾಗ “ಕೃಷಿ ಸಂಪದ”ವೆಂಬ ಇ-ಪತ್ರಿಕೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಕೃಷಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿರುವ ಅಡ್ಡೂರು ಕೃಷ್ಣ ರಾವ್ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರು. ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಮೊದಲ ನೋಟ ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬೇರೆಡೆ ಹಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ, ಚಂದವಾಗಿ ಈ ಇ-ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹೆಸರು ಮಾಡಿರುವ ಶ್ರೀಪಡೆ, ಶಿವಾನಂದ ಕಳವೆ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹೊಸಪಾಳ್ಯ, ಚಾಮರಾಜ ಸವಡಿ, ಶ್ಯಾಮ ಕಶ್ಯಪ ಮುಂತಾದವರ ತಂಡ “ಕೃಷಿ ಸಂಪದ”ದ ನೋಟಕ್ಕೆ ಹೆಗಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಅಬ್ಬರಗಳಿಲ್ಲ. ಬರಹ ಹಾಗೂ approach ಆಪ್ತವಾಗಿವೆ. ಕಾಳಜಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವುದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯವಿದೆ. ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತಗಳಿವೆ. ಅಪಾರ ಅವರ ವಿನ್ಯಾಸ ಬಿಡಿಬಿಡಿ ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣೆದಷ್ಟು ಸಹಜ ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.....

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಯೋಗ. ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಕೃಷಿಕರು, ಕೃಷಿಪರ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಲಾಭದಾಯಕ ದಂಧೆಯೇನಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾರೂ ಇಂಥ ದುಸ್ವಾಹಸಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇ-ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಮುದ್ರಣ ಹಾಗೂ ವಿತರಣೆಯ ಖರ್ಚು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅದು ಬೇರೆಯದೇ ಆದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದೂ ಸವಾಲಿನ ಸಂಗತಿಯೇ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ “ಕೃಷಿ ಸಂಪದ”ಕ್ಕೆ ಮಾಲ್, ಬಿಗ್‌ಬಜಾರ್, ಮೊಬೈಲ್, ಟಿವಿ, ಪ್ರಿಂಟ್ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಜಾಹೀರಾತು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿಕರ ಔದಾರ್ಯವೇ ಶ್ರೀರಕ್ಷೆಯಾದೀತು.

-ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಭಟ್ ಸಂಪಾದಕರು, ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ

ನೋಡಿ ಋಷಿಯಾಯಿತು

ನಿಮ್ಮ ಹೊಸ ಇ-ಪತ್ರಿಕೆ ನೋಡಿ ಋಷಿ ಆಯಿತು. ಹಾರ್ಡ್‌ಕಾಪಿ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಪತ್ರಿಕೆ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೊರ ಬಂದಿದೆ. ಲೇಖನಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಫೋಟೋಗಳು, ಕಾರ್ಟೂನ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿವೆ.....ಇದು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬರಲಿ.

- ಗೋವಿಂದ ನೆಟ್ಟಾರ್ ಮಂಗಳೂರು

ಮನದ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಕೇಸಿಯಾ ಬೀಜಗಳು

ಮುಳ್ಳೇ ಹಣ್ಣು-2

13
10
1991

ಶಿವಾನಂದ ಕಳವೆ

ಬೇಯಿಸಿದರೆ ಸಸಿ ಎಂತಾ ಹುಟ್ತದೆ? ಗಾರ್ಡ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮುಳ್ಳು!

“ಬಿಸಿ ನೀರಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಬೇಯಿಸಿ ಸಸಿ ಮಾಡಾರಂತೆ!” ನರ್ಸರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹುಡುಗಿಯರು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. “ಬೇಯಿಸಿದರೆ ಸಸಿ ಎಂತಾ ಹುಟ್ತದೆ? ಗಾರ್ಡ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ದೊಡ್ಡಮುಳ್ಳು!” ಎಂದು ಚರ್ಚೆ ಕೊನೆಗೆ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಪು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

1983ರ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಸಸ್ಯ ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸ ನಮ್ಮ ಕಳವೆಯ ಫಾರ್ಮ್‌ನ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಆಗಿನೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. “ಅರೆರೆ ಬೇಯಿಸಿದ ಬೀಜದ ಸಸಿ ಹೇಗಿರದೆ?” ನೋಡುವ ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಮಳೆಗಾಲದ ಹೊತ್ತು ನರ್ಸರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದಾಯಿತು, ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವಾಗ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ ಗಿಡದ ಎಲೆಯಂತಿರುವ ಸಸ್ಯ ಬೆಳೆದಂತೆ ಎಲೆ ರೂಪಾಂತರವಾಗುವ ರೀತಿ ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸಿತು. ಪರಿಚಿತ ವಾಚಮನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡಿಬೇಡಿ ಆರೇಳು ಸಸಿ ಪಡೆದೆ. “ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಹೇಳ್ತೇಡೆ!” ಸಸಿ ನೀಡುವ ಮುಂಚೆ ಜಾಗೃತೆಯ ಮಾತು.

ಸಸಿ ಪಡೆದದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಫಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮನೆಗೆ ತರುವ ತಾಕತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಹಳ್ಳದವರೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಶೇಖರಿಸಿದೆ. ಫಾರ್ಮ್‌ನ ವಾಚಮನ್‌ಗಳ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಗಿಡಗಳ ಫಾಲಿಥೀನ್ ಚೀಲವೆಂಬ ಚಡ್ಡಿ

ಕಳಚಿ ಹಳ್ಳದ ನೀರಿಗೆಸೆದು ಬೇರು ಮಾತ್ರವಿದ್ದ ಆರು ಗಿಡ ಹಿಡಿದು ಆರಾಮವಾಗಿ ಮರಳಿದೆ. ಬೇರು ಕಿತ್ತ ಸಸಿ ನೋಡಿದ ಹಿರಿಯರು ಅದು ಬದುಕುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದರು, ವಿದೇಶದ ಸಸಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ನೋಡಿದರು. “ಓಹ್! ಇದರ ಬೇರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಸಸಿ ತರಹವೇ ಇರದೆ” ಎಂದು ತುಲನೆ ಮಾಡಿದರು.

ಅಂದು ರವಿವಾರ ಶಾಲೆಗೆ ರಜೆ, ಚಿಕ್ಕ ಗುದ್ದಲಿ ಹಿಡಿದು ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ವನಮಹೋತ್ಸವ ಆರಂಭ, ವಿದೇಶಿ ಸಸ್ಯ ನೆಡುವ ಉತ್ಸಾಹವಿತ್ತು. ಅರ್ಧ ಅಡಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಆಳದ ಕುಳಿ ತೆಗೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಸಿ ನೆಟ್ಟಿದೆ. “ಅಕೇಸಿಯಾ ಮರದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಹೂವು ಸಿಗುತ್ತದೆಯೇ? ತಿನ್ನೋಕೆ ಬರದೆಯೇ?” ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ವಾಚಮನ್‌ರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಾಗ “ಅದು ಅಡುಗೆ ಉರುವಲೆಗೆಂದು ತಂದದ್ದಂತೆ!” ಎಂದಿದ್ದರು. ಅನ್ನ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಅಕೇಸಿಯಾದಂತಹ ವಿದೇಶಿ ಸಸಿ ನೆಡುವದೇಕೆ? ನಮ್ಮ ಮತ್ತಿ, ಜಂಬೆ, ಹುನಾಲು, ಹೊನ್ನೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಇದರಲ್ಲಿ ರುಚಿಕರವಾಗಿ ಅನ್ನ ಬೇಯುತ್ತದೆಯೇ? ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ್ದವು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಬೇಯಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಫಾರಿನ್ ಸಸಿ ಎಂಬ ಪ್ರೀತಿ ಗಿಡ ನೆಡುವ ಮೂಲವಾಯಿತು. ನೇರ ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಜ ಹಾಕಿದರೆ ಇದರ ದಪ್ಪ ಕವಚ ಸೀಳಿ ಮೊಳಕೆ ಒಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ, ಒಮ್ಮೆ ಕುದಿ

ನೀರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ನಿಮಿಷ ಬೀಜ ಹಾಕಿ ತೆಗೆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುತ್ತವೆಂದು ವಾಚಮನ್ ರಾಮಚಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೀಜೋಪಚಾರದ ಪಾಠ ಹೇಳಿದರು. ಆವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜೋಪಚಾರಕ್ಕೆ ಬಿಸಿ ನೀರು ಬಳಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದ ಸಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಕಸುಬು ಬಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಾರರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯೇ “ಬೇಯಿಸಿದ ಬೀಜದಿಂದ ಸಸಿ ಮಾಡಾರಂತೆ” ಎಂದಿದ್ದರು. ಈ ಮಾತು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ನನ್ನೊಳಗೆ ಸಸ್ಯದ ಕುರಿತು ದೊಡ್ಡ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಿಸಿತು.

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮದಿಂದ ಸಸಿ ನೆಟ್ಟು ಕೊನೆಗೆ ಮರೆಯುವುದು ಮಾಮೂಲಿ ಚಾಳಿ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಹುಡುಗಾಟದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೆಟ್ಟ ಸಸಿ ನೋಡಲು ನೆನಪಿರೋದು ಹೇಗೆ? ಎರಡು ವರ್ಷದ ಬಳಿಕ ಸಸಿ ನೆಟ್ಟ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಗಿಡ ನೇರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಜತೆಗಿದ್ದ ಸಂಬಂಧಿಕರು “ಅರೆ! ಅಕೇಶಿ ಸಸಿ! ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದಿ?” ಎಂದು ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಕುತೂಹಲ ತೋರಿದರು. ಅವರು “ಅಕೇಶಿ” ಎಂದದ್ದು ನನಗೆ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದ “ಪುಲಕೇಶಿ” ನೆನಪಿಸಿತು. ಇದು ಅಕೇಶಿ ಅಲ್ಲ, “ಅಕೇಸಿಯಾ” ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೆಡುತೊಪಿನ ಕೆಲಸ ಜೋರಾಗಿತ್ತು. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಎಂದರೆ ಅಕೇಸಿಯಾ ಇಲಾಖೆ ಎಂದೇ ಜನ ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಕ್ರಮೇಣ ಎಲ್ಲ ಊರಿನ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸಸ್ಯ ನಾಟಿಯಾಯಿತು.

“ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಇಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ?” ಎಂದು ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮರ ನೋಡಿ ಹಲವರು ಕೇಳತೊಡಗಿದರು. “ಅಕೇಸಿಯಾ ನೆಟ್ಟರೆ ನೀರು ಬತ್ತಿ ಹೋಗದಂತೆ, ಅಕೇಸಿಯಾ ಬೆಳೆದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಹುಟ್ಟೋದಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿದ ಬಳಿಕ ನಾನು ನೆಟ್ಟ ಸಸ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಬೇಸರ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಗಿಡ ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು, ಕಾಲೇಜು ಓದಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ ಶಿರಸಿಯ ಇಟ್ಟುಳಿಯ ನೆಡುತೊಪಿನ ಹಳೆಯ ಅಕೇಸಿಯಾ ಮರ ನೋಡಲು 1994ರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಜತೆಗಿದ್ದರು.

ಮರ ಬೆಳೆಯುವ ರೀತಿ ಗಮನಿಸಿದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು “ಇನ್ನು ಪೇಪರ್ ಪ್ಯಾಕ್ಟರಿಯವರಿಗೆ ಅಕೇಸಿಯಾ ಕೊಡೋದು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡ್ತೇವೆ, ನಾಟಾ ಬೆಳೆಸಿ ಮಾರಿದರೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಲಾಭ” ಎಂದಿದ್ದರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಸಿದ್ದಾಪುರದ ಫಾರ್ಮ್ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮರ ಕತ್ತರಿಸಿ ನಾಟಾ ಮಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿದಾಗಂತೂ ಮರ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಂಬುದು ಅಚ್ಚರಿಯಾಯ್ತು. ಮುಂದೆ ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಬಾಬಾ ಎಂಬ ಶಿರಸಿಯ ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಕೇಸಿಯಾ ಪಾಠ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಅಪುಟ ಅಕೇಸಿಯಾ ನಾಟಾ ಪ್ರೇಮಿಗಳು. ಸ್ವತಃ ತಾವು ಕೂಡುವ ಋಷಿಯನ್ನು

ಅಕೇಸಿಯಾ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರು, ಕಚೇರಿಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಅಕೇಸಿಯಾ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳ ಬಗೆಗೆ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರವಚನ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಿದ್ದಾಪುರ ಮನಮನೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಪೋಗೆ 1999ರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ನಂದಿ,ಹುನಾಲು, ಗಂಧಗರಿಗೆ, ಮಾವು, ಹೆಬ್ಬಲಸು, ಸುರಹೊನ್ನೆ ನಾಟಾಗಳ ದಾಸ್ತಾನಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಜಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅಕೇಸಿಯಾ ನಾಟಾಗಳು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದವು. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು “ಅಕೇಸಿಯಾ ಯುಗ” ಆರಂಭವಾಯಿತು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ನಾಟಾಗಳನ್ನು ಹಕ್ಕುಲರ್ ಟೀಕ್, ಮೈಸೂರ್ ಟೀಕ್ ಎಂದು ಹುಣಸೂರಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಖರೀದಿಸಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳಿಗೆ ಅದು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನ ಆಚಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಕೇಸಿಯಾ ಬಾಳಕೆ ಬರೂದಿಲ್ಲ, ಒಡೆದು ಹೋಗ್ತದೆ! ಎಂದು ಮರದ ಕುರಿತು ಅಸಡ್ಡೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬರಬರುತ್ತ ಅಕೇಸಿಯಾ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು ಮಲೆನಾಡಿನ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದವು. “ಇದು ಯು ಕೆ ಟೀಕ್! ತೇಟ್ ಸಾಗವಾನಿ ಹಾಗೇ ಕಾಣ್ತದೆ, ಪರಿಣಿತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಜಾತಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಸ್ವತಃ ಫರ್ನಿಚರ್ ಅಂಗಡಿಯವರ ಮಾತು ಬದಲಾಯಿತು.

ಈಗ ಆಗಾಗ ನಾನು ನೆಟ್ಟ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. “ಓಹ್! ನಾಟಾ ಆಗೋಯ್ತಲ್ಲೇ ಒಳ್ಳೆ ಫರ್ನಿಚರ್ ಮಾಡಿಸಬೌದು. ಮರ ಬೆಳೆದಿದೆ, ಕಡಿಮೆ ಬಳಸದಿದ್ದರೆ ತಿರುಳು ಲಡ್ಡಾಗಿ ಹಾಗಾಗ್ತದೆ! ಎಂದು ಅಪ್ಪುಗೆಗೆ ಸಿಲುಕದ ಮರ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಹೆಮ್ಮರದ ಸುತ್ತ ಬೇಡ ಬೇಡವೆಂದರೂ ಸಹಸ್ರಾರು ಹೊಸ ಸಸಿಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿವೆ. ಯಾವ ಬಿಸಿ ನೀರಿನ ಬೀಜೋಪಚಾರವಿಲ್ಲದ ಸಸ್ಯ ಸಂತತಿ ಕಳೆ ಗಿಡದಂತೆ ನೆಲ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಬಿಸಿ ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಮಲೆನಾಡಿನ ಉರುವಲಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಬಂದ ಸಸ್ಯ ಈಗ ಮನೆ ಜಗುಲಿಯ ಪೀಠೋಪಕರಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ ಎಂಟು ಚೀಲ ಮಳೆ ಆಶ್ರಿತವಾಗಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ 5 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಗಿಡ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಾಲ್ಯದ ಬೆರಗಿನೀಚೆಗೆ ಸಾಗಿದ ಅನುಭವದ ಜಗುಲಿ ತುಂಬ ಅಕೇಸಿಯಾ ಕತೆಗಳಿವೆ.

ಬಿಸಿ ನೀರಲ್ಲಿ ಉಪಚರಿಸಿದ ಅಕೇಸಿಯಾ ಬೀಜದ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದ ನರ್ಸರಿ ಹುಡುಗಿಯರು ಏನಾದರೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಸಸಿಯ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಸೆಳೆದ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಇಂದಿಗೂ ಅಕೇಸಿಯಾ ಹಿಂದೆ ಅಲೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯನ್ ಸಸ್ಯದ ಮುಖೇನ ಇಡೀ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಚಹರೆ ಬದಲಿಸಿದ ಮೊನೋಕ್ಲ್ಯೂರ್ ರೀತಿಗೆ ನೊಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಜೀವ ಪಡೆದ ಬಾವಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗದಗಿನ (ಗದುಗಿನ) ವೀರನಾರಾಯಣ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಬಾವಿ ಒಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬತ್ತಿತ್ತು. ಬಾವಿಗೆ ಜಲ ಮರುಪೂರಣ ಮಾಡಿದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ ಈಗ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ನೀರು. ಗಂಗೆಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಈ ಫಲಕ. ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾದರೆ ಬೇರೆ ಪುಣ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ಶ್ರಮ ಬೇಡ!

ಚಿತ್ರ : ನಾ. ಕಾರಂತ ಪೆರಾಜೆ

‘ಸಸ್ಯ ಪ್ರಪಂಚ’ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಪುಸ್ತಕ. ಸಸ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ. ಕಾಮತರ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವ ಪುಸ್ತಕ. “...ನಾವು ಇನ್ನೂ ನಿಸರ್ಗಪ್ರೇಮಿಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ದೇವದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದ ಪರಿಸರವನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕಾಡು, ನಮ್ಮ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಧನರಾಶಿಯೆಂದು ನಾವೂ ಸರಕಾರವೂ ಕೂಡಿಯೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಈ ಸಂಪತ್ತು ಬೆಳೆಸಲು ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವ ಗೋಜಿಗೇ ಹೋಗಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ನೇರ ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲ ಅಧ್ಯಾಯ “ನಮ್ಮ ವನಸಿರಿ”ಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ ಕಾಮತರು.

“ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವುದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿಂದಲೇ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಪಾಠಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು. ರಜಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಸರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಆದರ ಹುಟ್ಟುವುದು” ಎಂದು ಅದೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ “ಸಸ್ಯ ಗಡಿಯಾರ”ದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪೋಟೋಗಳು. ಅರ ಅರಳಿದ ಮೊಗ್ಗಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8.45 ಗಂಟೆ ತೋರಿಸುವ ಪೋಟೋ ಮತ್ತು ಪೂರ್ತಿ ಅರಳಿದ ಹೂವಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆ ತೋರಿಸುವ ಪೋಟೋ.

ಇವು ಕಾಮತರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಅಧ್ಯಾಯದ ಆರಂಭದ ಪಾರಾದ ಲಹರಿ ನೋಡಿ: ‘ಕೋಳಿ ಕೂಗಿದ್ದು ಕೇಳಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಸೂರ್ಯೋದಯ ನೋಡಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಹೂವುಗಳು ತಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಲಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ದಿನ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕುಕ್ಕುಟ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರವಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅರಳುವ ಹೂಗಳಿವೆ. ಗೃಹಿಣಿಯರೊಂದಿಗೇ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುವ ಹೂಗಳು ಕೆಲವು. ಸೂರ್ಯದೇವನನ್ನು ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಗುಮುಖದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೂಗಳು ಹಲವು. ಬೆಳಕು ಹರಿದ ನಂತರ, ಏಳಲೋ ಬೇಡವೋ ಎಂದು ನಿಧಾನ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವ ಗೃಹಸ್ಥನಂತೆ ಅರಳುವ ಹೂಗಳೂ ಇವೆ... ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಏಳುವ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಅರಳುವ ಹೂಗಳೂ ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ.’ 19ನೇ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆರಂಭದ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಅರಳುವ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಹೂಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿ ಗಡಿಯಾರದಂತೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿದೆ.

“ಸಸ್ಯಲೋಕದ ಕುಬ್ಜರು” 3ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ. “ಮರಗಳು ಸಸ್ಯಲೋಕದ ಆನೆಗಳಂತೆ ಇದ್ದರೆ, ಇವು ಇರುವೆಗಳಂತೆ” ಎಂಬ ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯು ಓದುಗನಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಪಕ್ಕದ ಪುಟದಲ್ಲೊಂದು ಪೋಟೋ - ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಅಳತೆಗೋಲಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಬ್ಜ ಸಸ್ಯ. “ಗಿಡ, ಮರ ಕೋಟ್ಯಂತರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ”, “ಪರ್ಣಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಟನೆ”, “ಮುಳ್ಳಿನ

ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸುವ ಪುಸ್ತಕ

ಸಾ ಹಿ ತ್ಯ ಕೃ ಷಿ

ಸಸ್ಯ ಪ್ರಪಂಚ

ಲೇಖಕರು: ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ್
ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, 746, 16ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, 37ನೇ ಎಫ್ ಕ್ರಾಸ್, 4ನೇ ಟಿ ಬ್ಲಾಕ್, ಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ: 1992,
ಪುಟ 72, ಬೆಲೆ: ರೂ. 15

ಮಹಾತ್ಮೆ”, “ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಪರ್ಣ- ಹೂವು” ಇವು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು. ನಮ್ಮನ್ನು ಪರ್ಣಲೋಕದ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಕಾಮತರು, ಎಲೆಗಳ ಆಕಾರ ವೈವಿಧ್ಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಲ್ಪನಾಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ, “ಪರ್ಣಗಳಿಗೆ ಆಕಾರ ಕೊಡುವಾಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಕಲಾಕಾರರನ್ನೆಲ್ಲ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಅವರು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ಎಲ್ಲ ನಕ್ಷೆಗಳ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಲು ಹೇಳಿರಬೇಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂದವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮನಸೋತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರ್ಣನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರಬೇಕು.”

ಪುಸ್ತಕದ ಕೊನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ “ಅರಣ್ಯರೋದನ”. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತರು ಸುತ್ತು ಬಳಸಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ; ಅರಣ್ಯಲೂಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಆಕ್ರೋಶವನ್ನು ಬರಹದಲ್ಲಿ ಆವಾಹನೆಗೊಳಿಸಿದ ಪರಿ ನೋಡಿ: “...ಕಾಗದದ ಕಾರಖಾನೆ, ರೇಯಾನ್ ಕಂಪೆನಿ, ಜೈವುಡ್ ತಯಾರಕರು, ಕಾಡಿನ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊರೆಯುವವರು ಮುಂತಾದವರಿಗಲ್ಲ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತು ಸೂರೆ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ರಾಜಕಾರಣಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭರದಿಂದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಸೊರಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಡು ಎಂಬ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ತರಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದರ ಲಾಭ ತಲುಪುವುದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ

ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಫಲವತ್ತಾಗಿರದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗಲ್ಲ ಕಾಸಿಲ್ಲದೇ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಹಣ ಹೇಗೆ ಅಪವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅರಿಯಲು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರ ಪ್ರಕರಣ ಸಾಕು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಸಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾದದ್ದು 16,500 ರೂಪಾಯಿ- ಗಳಾದರೂ ಅದನ್ನು 47,500ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ 31,000 ರೂಪಾಯಿ- ಗಳನ್ನು ಜೇಬಿಗಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ ಈ ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಕ!ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವುದು ಒಂದು ಹಗಲುಗನಸು.”

ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಯ ಪಾರಾದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಕಾಮತರು: “ಏಶಿಯಾಡ್ ಕ್ರೇಡಾ ಕೂಟ, ಅಲಿಪ್ಪ ಶೃಂಗವೆಂಬ ಮಹಾಕೂಟ, ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳೆಂಬ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಮೇಲೆ ಪೋಲಾಗುವ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅದರ ಒಂದು ಪಾಲನ್ನು ಅರಣ್ಯ-ತೋಪುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೆ, ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಧಾನ ವಾಗಿಯಾದರೂ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ.”

-ಅಡೂರು ಕೃಷ್ಣ ರಾವ್

ಕರಾವಳಿಯ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬ್ರಹ್ಮಾವರದ ವಲಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 11 ಮತ್ತು 12, 2009ರಂದು ಕೃಷಿಮೇಳ. ಅಲ್ಲಿ ಮಳಿಗೆಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಹೊಡೆದಾಗ ಗಮನ ಸೆಳೆದ ಮಳಿಗೆ - "ಸಾವಯವ ಗ್ರಾಮ ಆವರ್ಸೆ." ಇದನ್ನು ಅಣಿಗೊಳಿಸಿದವರು ಪ್ರಗತಿಪರ ಕೃಷಿಕ ಕೃಷ್ಣ ಕುಲಾಲ್.

"ನನ್ನಂತಹ ರೈತರಿಗೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕೃಷ್ಣ ಕುಲಾಲ್. ನಾಟಿ ಬೀಜಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಎರೆಹುಳ ಗೊಬ್ಬರ ಬಳಕೆ, ಜೀವಾಮೃತದ ಉಪಯೋಗ, ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಕೃಷಿ, ಗಿರಿರಾಜ ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆ - ಇವೆಲ್ಲ ಅವರ ಕೃಷಿ ಕಾಯಕದ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳು. ಪಕ್ಕದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವುದು ಸೊಪ್ಪು ತರಕಾರಿ ಸಸಿಮಡಿಯ ಮಾದರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು 15 ದಿನಗಳ ಸಸಿಗಳು. ಈ ಸಸಿಮಡಿಯ ವಿಶೇಷ: ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಸಾಗಿಸಬಹುದು.

ಚಿತ್ರ-ಬರಹ: ಶ್ಯಾಮ ಭಟ್

ಸಾಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ಸೊಪ್ಪು ತರಕಾರಿ ಸಸಿಮಡಿ

ಯಾವೂರ ಇರುವೆ?

"ಡೈಲೊಬೊಕೊಂಡ್ಯಾಲ ಬೆಂಗಲೋರಿಕ". ಒಮ್ಮೆ ಉಚ್ಚರಿಸಿ. ಇದೇನು? ಬೆಂಗಲೋರಿನ ಹೊಸ ಹೆಸರೇ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಬೆಂಗಲೋರಿನಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾದ ಇರುವೆಯ ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದದ ಹೆಸರು.

ಇದೇಲ್ಲ ಶುರುವಾದದ್ದು 1977ರಲ್ಲಿ. ಸಂಶೋಧಕರಾದ ಎಂ. ಸುನಿಲ್ ಕುಮಾರ್ ಮತ್ತು ಕೆ.ಟಿ. ಶೀಹರಿ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವತಾರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಾಗ ಕಂಡದ್ದು, ಒಂದು ಮರದ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ 4 ಮಿಮೀ

ಉದ್ದದ ಕೆಲವು ಇರುವೆಗಳನ್ನು. ಆ ಇರುವೆಗಳು ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಅವರಿಗಾಗ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಸುನಿಲ್ ಮತ್ತು ಶೀಹರಿ ಆ ಇರುವೆಯ ವರ್ಗ ಗುರುತಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅದರ ಪ್ರಭೇದದ ಪತ್ತೆಗೆ ಅವರು ಕೈಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು ಡಾ. ಥೆರಿಸಿಯಮ್ಮ ವರ್ಗೀಸ್. ಇವರು ಆ ಇರುವೆಗಳ ಕರಾರುವಾಕ್ ಪ್ರಭೇದ ಪತ್ತೆ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಅವುಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಪರಿಣತರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ "ಬೆಂಗಲೋರಿನ ಇರುವೆ" ಎಂದು ಅವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೊಸದಾಗಿ ಪತ್ತೆಯಾದ ಈ ಇರುವೆಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನ "ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮರಗಳು" ಇಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮರಗಳಲ್ಲಿ. ಆ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ ಜೀವಿಸುವ ಇವುಗಳ ಆಹಾರ ಅವೇ ಮರಗಳ ಎಲೆಗಳು. ಆ ಮರಗಳ ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಹೆಸರು ಪ್ಲುಮೇರಿಯ ಆಲ್ಬ ಮತ್ತು ಪ್ಲುಮೇರಿಯ ರುಬ್ರ.

"ತಲೆ ಮತ್ತು ಎದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚೂಪಾಗಿಲ್ಲದ ಮೀಸೆಯಂತಹ ಕೊಂಡಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಇವು ಇತರ ಇರುವೆ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಡಾ. ಥೆರಿಸಿಯಮ್ಮ. ಇವು ಇತರ ಇರುವೆಗಳಂತೆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮರಗಳ ಕಾಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿಗಳಾಗಿ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತವೆ. ಆತಂಕವೆನಿಸಿದಾಗ, ತೊಗಟೆಗಳ ಸೀಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಇಕಾಲಜಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರೊ. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗದಗಕರ್ ಅವರು ಡಾ. ಥೆರಿಸಿಯಮ್ಮರಿಗೆ ಇರುವೆಗಳ ಪ್ರಭೇದ ಪತ್ತೆಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದರು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಇರುವೆ-ಪರಿಣತ ಆರ್. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಟೇಯ್ಲರ್ ಬೆಂಗಲೋರಿಗೆ ಬಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಈ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿದರು.

ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧಕರು ತುಂಬಿರುವ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದದ ಇರುವೆಗಳ ಪತ್ತೆಗೆ ದಶಕಗಳೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಸಮೃದ್ಧ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ತಾಣವೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಪತ್ತೆಯಾಗದ ಸಸ್ಯಗಳೂ ಹಾವಸೆಗಳೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಚಿಟ್ಟೆಗಳೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳೂ ಅಡಗಿರಬಹುದು, ಅಲ್ಲವೇ?

-ಕೆ ಆರ್ ಅಡ್ಕೂರ್

'ನಿಮ್ಮೂರಿನ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕರಣ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗೆ?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬೆಂಗಳ ಗ್ರಾಮದ ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರ ಉತ್ತರ, "ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಗಳ, ಮನಸ್ತಾಪ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಊರಬದಿಯ ಅರಳಿಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲೇ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳೇವೆ."

ಉತ್ತರಕನ್ನಡದ ತಿರಸಿ ತಾಲೂಕಿನ ಬೆಂಗಳ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಕೃಷಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರವು ನಡೆಸಿದ "ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ತಿಬಿರ"ದ ಎರಡನೇ ದಿನ ಮುಸ್ಸಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಬಂದ ಉತ್ತರ ಇದು. ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ

ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಜನರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅನುಭವದ ಪಾಠ ಆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿತ್ತು.

ಬೆಂಗಳಿಯಲ್ಲಿ 22 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009ರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜರಗಿದ ಆ ತಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಇದೇಲ್ಲ ಹೊಸ ಅನುಭವ. ಅಲ್ಲಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ಆಪ್ತ ಸಂವಾದಗಳು, ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿಗಳು, ಬರವಣಿಗೆ, ಪರಾಮರ್ಶೆ - ಇವೆಲ್ಲ ತಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳ ಯೋಚನಾಲಹರಿಯನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿತ್ತು.

ಬೆಂಗಳಿಯ ಹಳ್ಳಿಗರ ಮನೆಗಳಲ್ಲೇ ತಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಅವರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯ

ಬೆಂಗಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರದ ತರಬೇತಿ ತಿಬಿರ -ಅಡ್ಕೂರು ಕೃಷ್ಣರಾವ್

ಬದುಕಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ತಂದಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಹಿರಿಯರೊಂದಿಗೆ ತಿಬಿರದ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಒಡನಾಟ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿತ್ತು.

ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಾನು ಭಾಗ ವಹಿಸಿದ ಈ ತಿಬಿರವೂ ಕಾರ್ಮನ ಇತರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಂತೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುತನ ಹಾಗೂ ಸಮಯಪಾಲನೆಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಂತೆಯೇ ನಡೆಯಿತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ತಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಬರೆಯುವ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿದು ಬೆಳೆಯಲಿ.

ರಂಗೋಲಿ

ಮನುಷ್ಯ ಬರೆದ
ರಂಗೋಲಿ
ಸುಮ ಅಡ್ಡೂರ್
ಕೆಮೆರಾದಲ್ಲಿ ಕಂಡಂತೆ

ನಿಸರ್ಗ ಬರೆದ
ರಂಗೋಲಿ
ಕೆ ಆರ್ ಅಡ್ಡೂರ್
ಕೆಮೆರಾದಲ್ಲಿ ಕಂಡಂತೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಗದ್ದೆಗಳು ಲೇಟೆಟುಗಳಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮೂರಿನ ಅಡಿಕೆ ತೋಟ-ಗಳೂ ಬಯಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಸಿಮರಗಳನ್ನು ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಕಡಿದಾಗ ಅವು ಒಡೆದ ಬೆಂಕಿಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಬಿದ್ದ ಕಡ್ಡಿಗಳಂತೆ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಚದುರಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ಅವನ್ನು ಕಡಿಯುವಾಗ ಯಾವುದೇ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯ ಕ್ರಮ ಬೇಕಿಲ್ಲ! ಏಕೆಂದರೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಡಿದ ಬಳಿಕ ಯಾವುದಾದರೂ ಹತ್ತಿರದ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಸವರಿ ಲಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣು ಹರಡುತ್ತವೆ. ಕಡಿದುರಳಿಸಿದ ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಲಾರಿಯೇರುತ್ತವೆ. ತೋಟದಲ್ಲೆಡೆ ಹರಿದಾಡುವ ನೀರಾವರಿಯ ಒಡೆದ ನರನಾಡಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸಮಾಧಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ವರುಷಗಳ ಬಳಿಕ, ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟವಿತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪುರಾವೆಯೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ನನ್ನ ನೆನಪು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಜಾರಿತು. ಆಗ ನಾವು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು. ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಆಗ, ಏನೆಲ್ಲ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಗಳು! ಅವೆಲ್ಲದರ ನೆನಪು ಪದರಪದರವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು.

ಪೂಗ ವ್ಯಕ್ತ ಪತನ ಪುರಾಣ

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಥ್ರಿಲ್. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದವರು ಮುಸ್ಲಿಮರು. ಅಡಿಕೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕಡಿಯಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದವರು ಕೆಲವರೇ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಡಿಕೆ ಮರ ಕಡಿಯುವುದೆಂದರೆ ತಮಾಷೆಯಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾ ಜಾಬ್.

ಬಂದವರಿಂದ ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಉಭಯ ಕುಶಲೋಪರಿ. 'ಎಷ್ಟು ಮರ ಬೇಕು?', 'ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ?' ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಮಾಮೂಲಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳ ವಿನಿಮಯ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕಡಿಯಲು ಬಂದವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಮಡು (ಕೊಡಲಿ) ಕೇಳಿ ಪಡೆಯುವುದೂ ಇದೆ. 'ಮೊನ್ನೆಯಷ್ಟೇ ಬಾಯಿ ಹರಿತ ಮಾಡಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ, ನೀವು ಕೊಡಲಿ ಯಾಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಒಮ್ಮೆ ಜೋರು ಮಾಡಿದರೂ, ಕೊನೆಗೆ ಬಂದವರೊಮ್ಮೆ ಹಲ್ಲುಕಿರಿದ ಮೇಲೆ ಸೋಲುವುದು ತಂದೆಯೇ..

ಆಮೇಲೆ ತೋಟಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಬಲಿಪಶುವಿಗಾಗಿ

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿದ ಅಳಿಲಿನ ಮರಿ, ಹಕ್ಕಿ ಗೂಡು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಸೆಂಟಿಮೆಂಟಲ್ ಟಚ್ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಹುಡುಕಾಟ. ಮುಂದೆ ತಂದೆ, ಹಿಂದೆ ನಾನು(ವು) ಮಕ್ಕಳು, ಇನ್ನೂ ಹಿಂದೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವರು. ಒಂದೆರಡು ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟುಗಳನ್ನು ಕರೆಂಟು ವಯರಿನ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ, ಪಂಪುಶೆಡ್ಡಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದೂ ಇದೆ. ಸರಿ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಮರದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಮರಕಡಿಯುವುದಲ್ಲ. ಹತ್ತಿರ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ಪ್ರಿಂಕ್ಲರ್ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವು ಪ್ರತಿ 40 ಅಡಿಗೊಂದರಂತೆ ತೋಟದಲ್ಲೆಡೆ ಇದ್ದೇಇರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ, ಕಡಿಯುವವನು ಒಂದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಮರ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಬಿದ್ದರೆ ರಾಮಾಯಣ, ಮತ್ತೆ ಮಣ್ಣೆಲ್ಲ ಅಗೆದು ಪಿವಿಸಿ ಪೈಪುಗಳ ಮರು ಜೋಡಣೆ ಆಗಬೇಕು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಅಳಿದೂ ಸುರಿದೂ ಕೊನೆಗೆ ಯಾವ ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಪಾಯಿಂಟ್ ಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದೆಂಬ ಸಂಶೋಧನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಸಾಲದು; ಲಂಬವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಮರ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದಾಗ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಲುಪಬಹುದೆಂಬ ಕಣ್ಣಂದಾಜು ಕೂಡಾ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಕರೆಂಟು ವಯರನ್ನು ತರಿದುಕೊಂಡು ಮರ ಬೀಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಸರಿ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದ ಮೇಲೆ ಕಡಿಯುವವನು ಮರದ ಮೇಲೆ ಕೊಡಲಿ ಬೀಸಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೊದಮೊದಲಿಗೆ ಮರ ಕಂಪಿಸಲು ಆರಂಭವಾದಂತೆ ಒಣಗಿ ಮರದಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಅಡಿಕೆ ಹೂವುಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಉದುರಲು ಶುರುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆಗ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ

ಮರಿಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬದುಕುಳಿದು, ಕೆಲವು ದಿನ ನಾವು ಸಾಕಿ, ಅನಂತರ ಶಿವನ ಪಾದ ಸೇರಿದ್ದಿವೆ, ಅವು ಸಂಕಟ ಪಡುವುದು ಕಂಡಾಗ, ಬಿದ್ದಾಗಲೇ ಸತ್ತಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಿತ್ತೇನೋ ಅನಿಸಿದ್ದಿದೆ. ಇರಲಿ.

ಕೊಡಲಿ ಏಟು ಸರಿಯಾಗಿ 45 ಡಿಗ್ರಿ ಕೋನದಲ್ಲೊಮ್ಮೆ, 90 ಡಿಗ್ರಿಯಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬೀಳಬೇಕು. ಕಡಿಯುವವನ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವನು ಬೀಸುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಊಹಿಸಬಹುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಕಡಿಯುವಿಕೆಯ ಬಳಿಕ ಮರ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ವಾಲಲು ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಾವು ಏರತೊಡಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಹಂತದ ಬಳಿಕ 3-4 ಜನರು ಮರವನ್ನು ಬೀಳಬೇಕಾದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ದೂಡತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಕಡಿಯುವವನು ಇನ್ನೂ ಕೊಡಲಿ ಬೀಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಮರ ಖಿಟ್-ಖಿಟ್ ಎಂದು ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ 'ಮಕ್ಕಳು ದೂರ ಹೋಗಿ' ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ದೂರಕ್ಕೆ ಓಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೇನು ಆಯ ತಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಡಿಯುವವನು ಕೊಡಲಿ ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಮರವನ್ನು ದೂಡುತ್ತಿರುವರೊಂದಿಗೆ ಕೈಸೇರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಈಗ ದೂಡುತ್ತಿರುವವರು, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು, ಎಲ್ಲರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆತಂಕ, ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿದರೆ ಅನಾಹುತ! ಮರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೈವಾರದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತ ಬಿಡಿಸಿದಂತೆ ತನ್ನ ಬುಡವನ್ನು ಶೃಂಗವಾಗಿರಿಸಿ ಒಂದು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವೃತ್ತದ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ಸವರುತ್ತಾ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ನೆಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅದರ ವೇಗ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊಳಕೆಯಾಗಿ ಉದಿಸಿ, ಏವತ್ತರವತ್ತಡಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು, ತಾನೇರುವೆತ್ತರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನೇರಗೊಡದ ಅಡಿಕೆಮರ; ಈಗ ಸುಂಯೋ ಎಂಬ ಸದ್ದಿನ ಜೊತೆ ಧರೆಗುರುಳುತ್ತದೆ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದಡಾರ್ ಎಂಬ ಸದ್ದು.

ಎಲ್ಲ ಸರಿಯಾದರೆ ಕಡಿದವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಿಜಯದ ನಗೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬೀಳುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಲಿ ನಿಂತ ಯಾವುದಾದರೂ ಬೇರೆ ಅಡಿಕೆ ಮರವನ್ನು ಜಾರು ಬಂಡಿಯಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಜಾರಿ ಸಣ್ಣ ಅನಾಹುತವೇ ನಡೆದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕಡಿಯುವವನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ(ಆದ ಅವಘಡದ ಅನುಪಾತದ ಪ್ರಕಾರ) ಸಹಸ್ರ ನಾಮಾರ್ಚನೆ.

ನಾವು ಮಕ್ಕಳು ಈಗ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಏರಲಾಗದಿದ್ದ ಮರದಕಾಂಡದ ಮೇಲೆಲ್ಲ ನಡೆವಾಡಿ ನಮ್ಮ ದಿಗ್ವಿಜಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮನೆಗೆ ವಾಪಸಾಗುತ್ತೇವೆ.

ಚಿತ್ರ-ಲೇಖನ: ವಸಂತ ಕಜೆ

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು

ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಕೃಷಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಪತ್ರಿಕೆ.
- ರಮೇಶ್ ಕೆ.ಸಿ.

ಹಸುರಾಗಿರಲಿ

ಮುಖಪುಟದ ಘೋಷೋ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಮುಸ್ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಂಪಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬದುಕು ಮಾತ್ರ ಸದಾ ಹಸುರಾಗಿರಲಿ.
- ಕೃತ್ತಿಕ

ಮನ ಕಲಕಿದ ಚಿತ್ರ

ಮೊದಲ ಪುಟದ ಎರಡನೇ ಪೋಟೋ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ನೀರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ತಬ್ಬಲಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವ ಮೂಡಿ ಬಂತು.
- ಅನಿಲ್

ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಯಿತು

ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇನೆ.ಕೃಷಿ ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಹೊಸ ಜನಾಂಗದ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಇ-ಪತ್ರಿಕೆ ತಣಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.
- ಮಂಜುನಾಥ್ ಬಿ.ಡಿ.

ಖಾಯಂ ಓದುವೆ

.....ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಸ ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಖಾಯಂ ಓದುಗ.
- ಸಿ. ಕನಕರಾಜು

ಫಸ್ಟ್ ಬಾಲ್ ಸಿಕ್ಸರ್

ಮೊದಲ ಶಾಟ್‌ನಲ್ಲೇ ಸಿಕ್ಸರ್ ಬಾರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.
- ಜಾವೇದ್ ಎ.ಜೆ.

ಗಟ್ಟಿ ಕಾಳುಗಳು

ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಕನ್ನಡ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿ ಕಾಳುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಿರುವ ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ "ಕೃಷಿ ಸಂಪದ"ವು ಸತ್ವಯುತ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಹುಲುಸಾದ ಫಸಲಿನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮೂಡಿಸಿದೆ.....
- ಎಚ್. ಆನಂದರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಉಣ್ಣಲೇ ಬೇಕು, ರಾಜಮುಡಿಯ ಅನ್ನ!

ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ, ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ, ಕೆ.ಆರ್.ನಗರ ಮತ್ತು ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 'ರಾಜಮುಡಿ' ತಳಿಯ ಭತ್ತದ ಕೃಷಿ ಪಾರಂಪರಿಕವಾದುದು. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಈ ತಳಿಯ ಭತ್ತ ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಇದಕ್ಕೆ 'ರಾಜಮುಡಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರು.

ಒಂದು ಲೋಟ ಅಕ್ಕಿ-ಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಲೋಟ ಅನ್ನ ಆಗುವಷ್ಟು ಒದಗು. ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಕಾಳು ಸಣ್ಣ. ಕಾಳಿಂದ ಕಾಳಿಗೆ ಸಮಾನಾಂತರ. ಉಳಿದ ಭತ್ತಗಳಿಗಿಂತ ತೂಕ ಜಾಸ್ತಿ. ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಅಡಿ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕಾಂಡ ಮೃದು. ಉಳಿದ ಭತ್ತದ ತಳಿಗಳಿಗಿಂತ ಇಳುವರಿ ಜಾಸ್ತಿ. ಎಕರೆಗೆ ಸರಿಸುಮಾರು 15 ಕ್ಲಿಂಟಾಲ್.

ರಾಜಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧ. ಬಿಳಿ, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಜಡೆ. ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ಕಾಳುಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಬಿಳಿಯ ಲಕ್ಷಣ. ಬೀಜಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆಯದಿದ್ದರೆ ಇದೇ 'ಬಿಳಿ' ಮುಂದೆ

'ನಾವೇ ಬೆಳೆತೀವಿ-ಅಂತ ಬೀಜ ಒಯ್ಯಾರೆ. ಮೂರು ವರುಷಗಳ ನಂತರ ಪುನಃ ಬರ್ತಾರೆ'

ಕೆಂಪಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣುಕುಳು ಜಡೆ ನೇಯ್ದಂತೆ ಕಾಣುವ, ಅಂದರೆ ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ಭತ್ತವಿರುವುದು ಜಡೆರಾಜಮುಡಿ. ಶೇ.10ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ. ತಾಲೂಕಿನ ಬೆಟ್ಟದ ಸಾತೆನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜಡೆ ರಾಜಮುಡಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ 'ಬೀಜಕ್ಕಾಗಿ'ಯೇ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಬಿಳಿ ರಾಜಮುಡಿ ಕೆಂಪಾದಾಗ ರುಚಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಉಣ್ಣಲೇನಹಳ್ಳಿಯ ಹೊಯ್ಸಳ ಅಪ್ಪಾಜಿ.

ಭತ್ತದ ಕೃಷಿ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, 'ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಉಣ್ಣುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೇಮಾವತಿ ನದಿಯ ಗೊರೂರು ಎಡದಂಡೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮದೇವರ ಎಡದಂಡೆ ನಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿವ ನೀರು ಭತ್ತದ ಕೃಷಿಗೆ ಮೂಲ. ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನವರಿ ನಂತರ ನೀರಿನ ಹರಿವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ವರುಷಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಬೆಳೆ. 'ನಾವೇ ಬೆಳೆತೀವಿ-ಎನ್ನುತ್ತಾ ಬೀಜ ಒಯ್ಯಾರೆ. ಮೂರು ವರುಷಗಳ ನಂತರ ಪುನಃ ಬೀಜಕ್ಕಾಗಿ ಬರ್ತಾರೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ರೈತ ಚೆನ್ನವೀರಪ್ಪ. ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ರುಚಿ. ಬೇರೆಡೆ ಈ ರುಚಿ ಬಾರದು. ಸಾರು, ಸಾಂಬಾರಿನೊಂದಿಗೆ ರಾಜಮುಡಿ ಅನ್ನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆರೆಯುತ್ತದೆ. ರೊಟ್ಟಿ, ದೋಸೆ, ಕಡುಬು, ಶ್ಯಾವಿಗೆ, ಹಪ್ಪಳ - ಇಲ್ಲಿನ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ವಿವಿಧ ವೈವಿಧ್ಯಗಳು.

ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಅಡಿ ಬೆಳೆಯುವ ಇದರ ಹುಲ್ಲು ಮೃದುವಾದುದರಿಂದ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯ. ಚಿಕ್ಕಮನೆ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಸೂರಿಗೆ ಹೊದೆಸಲು ಬಳಸುವುದಿದೆ. ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ವರುಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ರೈತರೇ ಬೀಜದಾಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಬಲಿತ ತೆನೆಯನ್ನು ಬೀಜಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರದೇ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ. ಕೊಯ್ಲಿನ ಹದಿನೈದು ದಿನ ಮೊದಲು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಮುಂದಿನ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ. 'ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಿಳಿ ರಾಜಮುಡಿ ಕ್ರಮೇಣ ಕೆಂಪಾಗುತ್ತದೆ'. 'ನಮಗದು ಆಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಬಂದ ಅನುಭವ. ಒಂದೇ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ, ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಜಡೆ ? ಮಿಶ್ರ ಆಗಿರುತ್ತೆ. ಒಂದೇ ವಿಧದವುಗಳ ತೆನೆಗಳನ್ನು ಬೀಜಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ' ನಂಬುಂಡಪ್ಪ ಅನುಭವ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ 'ಸಹಜ ಸಮೃದ್ಧ'ವು ರಾಜಮುಡಿ ಭತ್ತದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ 'ಶುದ್ಧ ಬೀಜದಾಯ್ಕೆ'ಗಾಗಿ ಉಣ್ಣಲೇನಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಭತ್ತ ಉತ್ಪಾದನನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಧಾರವಾಡದ ಪೇಡಾ, ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆಗೆ ಸನ್ನದು ಸಿಕ್ಕಿದಂತೆ, ಇಲ್ಲಿನ 'ರಾಜಮುಡಿ' ಭತ್ತಕ್ಕೂ ಸನ್ನದು ಪಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮೂಲ ತಳಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಷರಹಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನಾದರೂ ಹೇಳೋಣ.

-ನಾ. ಕಾರಂತ ಪುತ್ತೂರು

ವಿಠಲರಾಯರ ಅಡಿಕೆ ತೋಟ ಹಾಗೂ ಭತ್ತದ ಹೊಲಗಳಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಸೊತ್ತು ಅವರ ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಾಗೂ ಅವರ ಅಗಾಧ ಓದು. ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಅವರ ಓದು ಆಳವಾದ ಒಳನೋಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಬರಹಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ.

ದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ? ಮರದ ವ್ಯಾಪಾರಿ-ಗಳಿಗೆ, ಸಿಮೆಂಟ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ, ಕಬ್ಬಿಣದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ. ಡ್ಯಾಂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆ ಆಗಲಿರುವ ಕಾಡಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಮರದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಘನ ಅಡಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ರೂಪಾಯಿ ರೇಟಿಗೆ ತಗೊಳ್ಳಾರೆ. ಅನಂತರ ಅದನ್ನೇ ಘನ ಅಡಿಗೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗೂ ಜಾಸ್ತಿ ರೇಟಿಗೆ ಮಾರ್ತಾರೆ. ಹಾಗೇನೇ ಒಂದು ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ನಾಲ್ಕೈದು ವರುಷ ಸಿಮೆಂಟಿನ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಬಿಸಿನೆಸ್ಸೂ ಬೇಡ - ಡ್ಯಾಂ ಒಂದೇ ಸಾಕು. ಈ ಡ್ಯಾಂಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಏನು ಉಪಕಾರ ಆಗದೆ? ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನವರಿಗೆ ನೀರು ಸಿಗಬಹುದು. ಅನಂತರ ಹೊಳು ತುಂಬಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರುಪಯೋಗಿ ಆಗದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಂದ ನಾವು ಪಡೆಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕಿಂತ ಕಳೆಕೊಳ್ಳೋದೇ ಜಾಸ್ತಿ- ಎಂದರು ಇಡ್ಯ ವಿಠಲರಾಯರು, ಅವರ ನೂರು ವರುಷ ಹಳೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ.

ಎಂಟು ದಶಕಗಳ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವ ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲೂ ಮುಖದಲ್ಲೂ ಮಿಂಚುತ್ತಿತ್ತು. ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಬದುಕಿನ ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನೂ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಾಣದ ಹಿಂದಿರುವ ಲಾಬಿಗಳನ್ನೂ ಅದೊಂದೇ ಮಾತಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದರು ರಾಯರು. ಇಂತಹ ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿ ಇರೋದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಇತರ ರೈತರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ. ತಮ್ಮ ಯೌವನದಲ್ಲೇ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಸೋಮೇಶ್ವರ- ಉಚ್ಚಲ ಹತ್ತಿರದ ಕಿನ್ಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ಕೃಷಿಭೂಮಿಗೆ ಮರಳಿದ ವಿಠಲರಾಯರು, ಕಳೆದ ಐದು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿ ಬದುಕಿದವರು. ತನ್ನ ಎರಡೆಕೆ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದ ಆದಾಯದಲ್ಲೇ ತೃಪ್ತಿ ಕಂಡವರು. ಅಡಿಕೆಗೆ ಬೆಲೆ ಏರಿದಾಗ, ಶತಮಾನ ಹಳೆಯ ಮನೆ ಕೆಡವಿ ಬಂಗಲೆ ಕಟ್ಟಿಸಲು ಹೊರಟವರಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಬೈಕನ್ನು ಮಾರಿದರೇ ವಿನಃ ಕಾರು ಖರೀದಿಸಿ ತಂದವರಲ್ಲ. ಹಾಗಂತ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ಅಡಿಕೆಯನ್ನೇ ನಂಬಿ ಕುಳಿತವರಲ್ಲ. ಅದರ ಜೊತೆ ಬಾಳೆ,

ಕರಿಮೆಣಸು ಇತ್ಯಾದಿ ಉಪಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದರು. ಉಪಕಸಬಾಗಿ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ ನಡೆಸಿದರು. ಎರಡು ಕೆರೆಗಳ ನೀರಿನಿಂದ ಇಡೀ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ವಿಠಲರಾಯರು. 25 ಅಡಿ ಆಳದ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಂಟು ಅಡಿ ನೀರಿತ್ತು. ಇಡೀ ತೋಟಕ್ಕೆ ಸ್ಪ್ರಿಂಕ್ಲರ್ ಜಾಲ. ನವಂಬರಿನಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ ತನಕ ಅದರಿಂದಲೇ ತೋಟಕ್ಕೆ ನೀರು. ಅನಂತರ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸಗಾರರ ನೆರವಿನಿಂದ ಅಡಿಕೆ ಗಿಡಗಳ ಬುಡಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ. ಅವರ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಬರ್ಮಾ ಬಿದಿರಿನ ದಟ್ಟ ಮೆಳೆ. 40 ಅಡಿಗಳು ಮೀರಿ ಬೆಳೆದ ಬಿದಿರು. ಪ್ರತಿ ವರುಷ 10-15 ಬಿದಿರಿನ ಗಳ ಮಾರಾಟ. ಷಾಮಿಯಾನದವರಿಂದ ಖರೀದಿ - ಗಳಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ರೂಪಾಯಿ 100 ದರದಲ್ಲಿ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಲೆಂಕಿ ಬಿದಿರಿನ ಮೆಳೆ. ಅದರಿಂದಲೂ ಆದಾಯ. ವಿಠಲರಾಯರ ಅಡಿಕೆ ತೋಟ ಹಾಗೂ ಭತ್ತದ ಹೊಲಗಳಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಸೊತ್ತು ಅವರ ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಾಗೂ ಅವರ ಅಗಾಧ ಓದು. ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಅವರ ಓದು ಆಳವಾದ ಒಳನೋಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಬರಹಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಐದಾರು ವರುಷಗಳ ಮುನ್ನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಮತ್ತು ಜತ್ತೋಪಾ ಬೆಳೆ ಸುದ್ದಿಯಾದಾಗ, ಅವರು ಬರೆದ ಮಾಹಿತಿಪೂರ್ಣ ಲೇಖನಗಳು "ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ"ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದವು.

ಗುರುವಾಯನಕೆರೆಯ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಟ್ರಸ್ಟ್ 1995ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವಿಠಲರಾಯರ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕ 'ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದಾದ ಜನೋಪಯೋಗಿ ಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತು'. ಇದು ಅವರ ಮಾಹಿತಿ ಖಜಾನೆಯ ದಿಕ್ಕೂಚಿ. ಅವರು ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದವರಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೃಷಿ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ನಿಲುಕದ ದೇಸಿ ಅನುಭವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡವರು. ಅದನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದು ಸಮುದಾಯದ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಾರ್ಥಕ ಕೆಲಸ. ಅಂದು ಸಂಜೆ ಬೀಳ್ಕೊಡುವಾಗ ವಿಠಲ ರಾಯರ ಬಳಿ ನಾನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ, "ನಮ್ಮ ಅಡ್ಡೂರಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಜೇಗುಜ್ಜೆ ಮರಗಳಿವೆ. ಒಂದರಲ್ಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೇನು ಪರಿಹಾರ?" ತಕ್ಷಣ ಅವರ ಉತ್ತರ, "ಯಾವುದೇ ಗಿಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಫಲ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಯಾವುದಂತ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ. ಜೇಗುಜ್ಜೆಯ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಶಾಂತಸಾಗರದ ಹಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ತಾಯಿತಿ ದ್ವೀಪಸಮೂಹ. ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಹೊರನುಗ್ಗಿದ ಲಾವಾ-ದಿಂದಾದ ಅಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಸಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಜೇಗುಜ್ಜೆ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಮಣ್ಣು ಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿದೆ ನೋಡಿ, ನಮ್ಮ ಜೇಗುಜ್ಜೆ ಗಿಡ, ಅಂಗಳದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ. ಅದರಾಚೆಗೆ ನಾಲ್ಕಡಿ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿದೆ ನೆಲ. ಈ ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಬಾತ್‌ರೂಂನ ನೀರಲ್ಲ ಬಸಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಅಡ್ಡೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತೋಟ ಸಮತಟ್ಟಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಡೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀರು ಬಸಿದು ಹೋಗಲು ಜೇಗುಜ್ಜೆ ಮರದ ಸುತ್ತಲೂ ಅಗಲ ಮಾಡಿ - ಮರದ ಬುಡದಿಂದ ಐದಡಿ ಅಂತರದಲ್ಲಿರಲಿ. ಎರಡಡಿ ಅಗಲ ಇರಲಿ. ಅದನ್ನು ಹಂಚಿನ ಚೂರು, ಕಲ್ಲುಗಳು ಮತ್ತು ಜಂಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಚೂರುಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ. ಒಂದೆರಡು ವರುಷಗಳಲ್ಲೇ ಆ ಮರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಫಸಲು ಕೊಡುತ್ತದೆ."

ರೈತರ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲೂ ಮುಂಚೂಣಿ-ಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ರಾಯರು. ಮಂಗಳೂರಿನ ಕೃಷಿ ಅನುಭವ ಕೂಟವನ್ನು ಅಡ್ಡೂರು ಶಿವಶಂಕರರಾವ್ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕೃಷಿಕ ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಮುನ್ನಡೆಸಿದವರು. ಅನಂತರ ಕೃಷಿ ಅನುಭವ ಕೂಟವು ವಾರ್ತಾಪತ್ರ ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನಿತ್ತರು. ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಪರಿಸರಾಸಕ್ತ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಅವರು, ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾದಾಗೆಲ್ಲ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದವರು. - ಅಡ್ಡೂರು ಕೃಷ್ಣ ರಾವ್

ಇಡ್ಯ ವಿಠಲರಾಯರು ದೇಸಿ ಅನುಭವದ ಭಂಡಾರ

ಸಂಚಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ರತ್ನಮ್ಮ

ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಸೂಕ್ತ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆರೋಗ್ಯದ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೇ ಗ್ರಾಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಕೈಗೆಟುಕದಂತಾಗಿವೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ತಮ್ಮ ಪರಂಪರಾಗತ ನಾಟಿ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಆಧುನಿಕ ಆಲೋಪತಿ ವೈದ್ಯವೂ ಎಟುಕದಂತಾಗಿರುವುದು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಕೂಪಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಕೋಚದ ಸ್ವಭಾವದ ಹಾಗೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳಿಗಂತೂ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಾಟಿ ವೈದ್ಯದಲ್ಲಿ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ಆಲೋಪತಿ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಬೇಗ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾಟಿ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಕವೇ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಾಗಿವೆ. ಅವರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವರನ್ನು ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಿ ಈ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ

ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬೈಫ್ ಸಂಸ್ಥೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡಿರುವವರಲ್ಲಿ ಜಯನಗರ ಗ್ರಾಮದ ರತ್ನಮ್ಮ ಪ್ರಮುಖರು. ಈಕೆಯೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರೇ. ಬೈಫ್ ಸಂಸ್ಥೆ ರತ್ನಮ್ಮನವರಿಗೆ ಮಾಸಿಕ 500 ರೂ. ಗೌರವಧನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ 5-6 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಸಭೆ, ಸಮಾರಂಭಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಹಾಜರಿದ್ದು ತಾನೇ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕೈಗೆಟುಕುವಂತೆ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ವಿತರಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಜಯನಗರ ನಿವಾಸಿಯಾದ 60 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಪುಟ್ಟತಾಯಮ್ಮನವರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ವಿಪರೀತ ರಕ್ತಸ್ರಾವ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಿಗಡಾಯಿಸಿತ್ತು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿ ನೀಡುವ ರತ್ನಮ್ಮ ನೆನಪಾದರು. ತಕ್ಷಣ ಹೋಗಿ ಖಾಯಿಲೆ ವಿವರಿಸಿದಾಗ ರತ್ನಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಲೋಳೆಸರದ ಕಷಾಯ ಕೊಟ್ಟರು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಯಿಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುಣವಾಯಿತು. ಈಗ ಪುಟ್ಟತಾಯಮ್ಮನಿಗೆ ರತ್ನಮ್ಮನ

ಔಷಧಿಗೆ ಬೇಕಾದ ತುಳಸಿ, ದೊಡ್ಡ ಪತ್ರ, ಮುಂತಾದ ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ರತ್ನಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದವನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಿತ್ರ ಲೇಖನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹೊಸಪಾಳ್ಯ

ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಅಕ್ಕರೆ'. ರತ್ನಮ್ಮ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಜೀವನದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಘಳಿಗೆ ಎಂದು ನೆನೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಖಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿ ನೀಡಿ ಗುಣಪಡಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಈಕೆಯದು. ರತ್ನಮ್ಮ ಬೈಫ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಲಕ್ಕಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ತಯಾರಿಕೆಯ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೀಲು ನೋವಿನ ಎಣ್ಣೆ,

ಸ್ನೇಹಾಂಜನ, ಹುತ್ತದ ಮಣ್ಣಿನ ಸೋಪು, ಹಲ್ಲಿನ ಪುಡಿ ಮುಂತಾದ ಔಷಧಿಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ. ಇವುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ತುಳಸಿ, ದೊಡ್ಡಪತ್ರ, ಲೋಳೆಸರ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಉಳಿದವನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ರತ್ನಮ್ಮನಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಔಷಧಿ ನೀಡಿದ ಋಷಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಬೈಫ್‌ನಿಂದ ದೂರೆಯುವ 500 ರೂ ಗೌರವಧನದ ಜೊತೆಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 700-800 ರೂ.ಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂಚೆ ಬೇಸಾಯ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಯಿಂದ ಬಂದ ಆದಾಯದಿಂದಲೇ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಸ್ಥಿರ ಆದಾಯದ ಮಾರ್ಗವೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಇವರಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ. ಹಲವಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಸಂಚಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯಾದ ರತ್ನಮ್ಮನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನದ ವಿಷಯ. ರತ್ನಮ್ಮನಂತಹ ಹಲವರನ್ನು ಬೈಫ್ ಸಂಸ್ಥೆ ತರಬೇತಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಯೋಜಕರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಾಯಕ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, 'ನಾನು ಗ್ರಾಮ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಬಸ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯಂತೂ ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಲಭ್ಯವಾಗದೆ ದಾರುಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು'. ಅನಂತರ, ಹಲವಾರು ತಿಂಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ, ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ, ಒಡನಾಟಗಳ ತರುವಾಯ ಅವರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡು ಸ್ಥಳೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾಯಕ್ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಪಾರಂಪರಿಕ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಉಳಿದಂತಾಯಿತು, ಜನರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಲಭ್ಯವಾದವು. ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೊಂದು ದಾರಿಯಾಯಿತು.

'ಕೃಷಿ ಸಂಪದ'ಕ್ಕೆ ಲೇಖನಗಳು ಬೇಕು ಕಳಿಸುವವರಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು

- * ಲೇಖನ ಮುನ್ನೂರು ಪದಗಳ ಮಿತಿಯೊಳಗಿರಲಿ.
- * ಜೊತೆಗೆ 2 - 3 ಒಳ್ಳೆಯ (JPEG) ಫೋಟೋಗಳಿರಲಿ.
- * ಲೇಖನಗಳನ್ನು "BARAHA-IME" ಅಥವಾ "NUDI 4.0"ರಲ್ಲಿ ಟೈಪ್ ಮಾಡಿ, ಇ-ಮೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿ.
- * ಬೇರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳಿಸಬೇಡಿ.
- * ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನದ ಮಾಹಿತಿ ನೀವೇ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ನಮ್ಮ ಇ ಮೈಲ್ ವಿಳಾಸ: krushi@sampada.net

ಇದೇನು? ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಹೂವು ಯಾವುದು? ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತೆ? ತಿಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಬರವು/ಇಮೇಲ್ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿ. ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆವರೆಗೆ ಕಾಯಿರಿ!

ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆಯ "ಇದೇನು ?" ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೆಲವರಿಂದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕಳಿಸಿಲ್ಲ. ಸರಿ ಉತ್ತರ: ಕ್ಯಾಶ್ಯೂಕೋಲಾ. ಕುಡಿಯಲು ಸಿದ್ಧವಾದ ಗೇರುಹಣ್ಣಿನ ರಸದ ಲಘುಪೇಯ. 250 ಮತ್ತು 500 ಮಿಲಿ ಪೇಯ ಆಕರ್ಷಕ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ. ಇದರ ಉತ್ಪಾದಕರು ಟೋಮೋ ಪುಟ್ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ಸ್, ಕೇರಳದ ಕಣ್ಣೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಾಣಿಯಂಪಾರದ ಕೃಷಿಕ ಟೋಮಿಚ್ಚನ್ ಸಿರಿಯಾಕ್ ಇದರ ಮಾಲೀಕರು. ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಟಮಿನ್ "ಸಿ"ಯು ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಗೇರುಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ಲೋಟ ರಸ ಕುಡಿದರೆ ಪ್ರೌಢ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ 30 ಮಿಗ್ರಾ ವಿಟಮಿನ್ "ಸಿ" ಲಭ್ಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಗೇರುಹಣ್ಣು 45 ಲಕ್ಷ ಟನ್. ಮೈಸೂರಿನ ಸಿಂಘಟಿಆರೈ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ದಶಕಗಳಿಂದ ಗೇರುಹಣ್ಣಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ತಯಾರಿಯ ತರಬೇತಿ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಗೇರುಹಣ್ಣಿನ ಉದ್ಯಮ ತಲೆಯೆತ್ತಲು ಫೆಬ್ರವರಿ 2007ರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಶ್ಯೂಕೋಲಾ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಗುವ ತನಕ ಕಾಯ ಬೇಕಾಯಿತು! (ಮಾಹಿತಿ: ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ, ಮೇ 2007)

ಅಡಿಕೆ ಯಂತ್ರ ಮೇಳ

ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ 30 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009ರಿಂದ ಮೂರು ದಿನಗಳು "ಅಡಿಕೆ ಯಂತ್ರ ಮೇಳ". ಇದರ ಸಂಯೋಜಕರು: ಅಡಿಕೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ವಿವೇಕಾನಂದ್ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ ಮತ್ತು ಫಾರ್ಮರ್ ಫಸ್ಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಪುತ್ತೂರು.

ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಪರದಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಆಶೆ: ಅಡಿಕೆ ಸುಲಿಯುವ ಕಠಿಣ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂಬ ಆಶೆ. ಅಡಿಕೆ ಸುಲಿಯಂತ್ರದ ವಿನ್ಯಾಸ-ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ವರುಷಗಟ್ಟಲೆ ಮುಳುಗಿರುವ ಅನುಶೋಧಕರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಆಶೆ: ತಮ್ಮ ಯಂತ್ರ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಮನ ಗೆದ್ದಿತೆಂಬ ಆಶೆ. ಅಡಿಕೆ ಸುಲಿಯುವ ಕೆಲಸ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಲಿ ಎಂಬ ಆಶಯ ಸಂಯೋಜಕರದ್ದು.

ಚಿತ್ರ: ವಸಂತ ಕಚೆ

ಎಚ್ ಎಸ್ ವಿಶ್ವನಾಥ್

ಕಾರ್ಟೂನ್

ಈ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಹಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಣದ ಬರ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ...

ಎರಡು ಕ್ಷಣಗಳು

ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಉತ್ಸಾಹ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಈ ಎರಡೂ ಚಿತ್ರಗಳು ಸಾಗರ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಸೊಸೈಟಿ ನಡೆಸಿದ 2009ನೇ ಸಾಲಿನ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಗಳಿಸಿದವು.

'ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ' ಫೋಟೋ ತೆಗೆದವರು ಸುಧೀಂದ್ರ ಎಚ್ ಕುಲಕರ್ಣಿ. 'ಬೆಂಕಿ ಹಾಯುವ ಎತ್ತು' ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದವರು ನಾಗೇಶ್ ಪಣತಲೆ.

